

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

חיי שרה

אור

הקבלה הגדולה לזכות להי נשואין מאושרים ומוצלחים:

בראשית פרק כד פסוק (ח) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הָעֶבֶד אֲלֵי לֵאמֹר אֵלֶיךָ הָאִשָּׁה הַזֹּאת אֲלֵי־הָאָרֶץ הַזֹּאת הַחֶשֶׁב אֲשִׁיב אֶת־בְּנֵיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָצְאתָ מִשָּׁם: (לט) וַאֲמַר אֶל־אֲדֹנָי אֲלֵי לֵאמֹר הָאִשָּׁה אַחֲרַי: (לא) וַיֹּאמֶר בּוֹא פָּרוּךְ יִקְנֶךָ לְמַה תַּעֲמֹד בַּחוּץ וְאֲנֹכִי פְּנִיתִי הַפֶּתַח וּמְקוֹם לְגַמְלִים: ופרש"י בראשית פרק כד פסוק לט (לט) אלי לא תלך האשה, אלי כתיב, בת היתה לו והיה מחזר למצוא עילה שיאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו, אמר לו אברהם בני ברוך ואתה ארוך, ואין ארוך מדבק בברוך: עוד אמרו חז"ל במדרש בראשית רבה (וילנא) פרשת חיי שרה פרשה ס סימן ח א"ר אחא יפה שיחתן של עבדי בתי אבות מתורתן של בנים, פרשתו של אליעזר שנים וג' דפים הוא אומרה ושונה, ושרץ מגופי תורה ואין דמו מטמא כבשרו אלא מריבוי המקרא, והובא ברש"י פסוק מב.

לאברהם והשיבו כך שהוא ארוך ואינו ראוי להדבק בברוך, מטיבען של דברים שהוא היה אמור להיפגע קשות כיצד אחרי עשרות שנים שמשרת אותו נאמנה עד אשר מושל בכל אשר לו ממש נאמנות עיוורת בעבדו, וגם לומד כל תורתו כדרשת חז"ל דמשק אליעזר שדולה ומשקה מתורת רבו, ואחר כל זאת עדיין אומר לו אברהם ומשפילו שהוא ארוך ואינו נדבק בברוך, אך למרות זאת לא הגיב על הרפתו ואדרבא נשבע לרבו ועשה שליחותו נאמנה, וכיון שכך זכה למה שנאמר בחז"ל **במסכת דרך ארץ פרק המינין הלכה יג** הנעלבין ואינן עולבין, שומעין חרפתן ואינן משיבין, עושין מאהבה, ושמחין בייסורין, עליהם הכתוב אומר ואהביו כצאת השמש בגברתו. והובא **במסכת שבת דף פח ע"ב**. וכן **במסכת יומא דף כג ע"א**. וכן **במסכת גיטין דף לו ע"ב**. והיינו כאשר אדם שומע חרפתו ואינו משיב הופך להיות אוהבו של הקב"ה וממילא נעשה ברוך, לכן כאשר הגיע ללבן וביצע את שליחותו בנאמנות נאמר שם עליו בא ברוך השם. ואכן לאחר זמן מצאתי במדרש [בראשית רבה פרשה ס' אות ז'] איתא בזה"ל: א"ר יוסי בר דוסא כנען הוא אליעזר ועל ידי ששירת אותו צדיק באמונה יצא מכלל ארוך לכלל ברוך ויאמר בא ברוך ה' עכ"ל המדרש.

נשיא גד בן דעואל או רעואל:

וכמו שמצינו בנשיא שבט גד, שכתב מרן החיד"א **בחמת אנך במדבר אות ג: בשם האמרי נעם רמוז** בפרשה דהנה כאשר הקב"ה בתחילת הפרשה סידר את שמות הנשיאים קרא לנשיא גד אליסף בן דעואל, אולם בסדר מהנות הדגלים קראו אליסף בן

שאלות:

א: ויש להקשות כיצד אומר לו אברהם שהוא ארוך ובני ברוך, והרי התורה כותבת בהמשך בא ברוך השם, ולמרות שלבן אמר את זה מכל מקום התורה כותבת דבריו והוא חלק מתורת אמת ללמדנו שהוא ברוך?

ב: עוד יש להקשות מדוי יפה שיחתן של עבדי אבות יותר מתורתן של בנים מה המיוחד בשיחה זו?

דרכו של עולם:

הנה כאשר נתבונן דרכו של עולם כי כאשר אדם פוגע בחברו או מבזה או משפיל אותו, כעסו עולה למרומים ומגיב בחריפות להגנתו, ולזאת כאשר אחד מבני הזוג פולט מילה לא במקום והשני נפגע תיכף מחזיר מנה אחת אפיים והדבר הולך ומחריף כאשר כל אחד מנסה להראות את צדקתו, ומאפיל על השלום בית, אולם תורתנו הקדושה מלמדת אותנו ההיפך הגמור כי חובה עלינו להלך ולהידבק בדרכיו של השם יתברך שאינו מעניש ומגיב לעוברים על רצונו ומוחל וסולח ומאריך אפו עם הרשעים אולי ישובו בתשובה ויותר מכך ממשיך להטיב עימם, ולזאת ההולך בדרכי השם יתברך הופך להיות אוהבו של הקב"ה כאשר נבאר ואף הופך מארוך לברוך.

כיון ששמע חרפתו ולא השיב הפך להיות ברוך:

אחר הדברים האלה נראה לענ"ד לבאר שבאמת אליעזר היה ארוך כאשר מבואר בחז"ל שהוא מכנען וי"א בנו של נמרוד, ולמרת שהוא דבק ברבו אברהם ולמד מדרכיו ואת כל תורתו אך עדיין לא נעקר ממנו הארוך שבו, אולם כאשר הציע את ביתו

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מכפרים לו על כל פשעיו:

וכן אדם שנוהג כך זוכה שמוחלים לו על כל פשעיו ממש יותר מיום הכיפורים, כאשר מצינו אצל דוד המלך בשמואל ב פרק טז מסופר כאשר קלל שמעי בן גרא ורצו למחות בו ואמר להם דוד (י) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַהֲלִי וְלָכֶם בְּנֵי צָרִיהָ כִּי בָּהּ יִקְלָל וְכִי בִּי יִקְנָק אָמַר לוֹ קָלַל אֶת־דָּוִד וְמִי יֹאמֶר מִדֹּעַ עֲשִׂיתָהּ בָּן: (יא) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישׁי וְאֶל־כָּל־עֲבָדָיו הִנֵּה בְנֵי אֲשֶׁר־יֵצֵא מִמֶּנִּי מִבִּקָּשׁ אֶת־נַפְשִׁי וְאַף כִּי־עָתָה בְּדַהְמִינִי הִנְחֹו לוֹ וְיִקְלָל בִּי אֲמַרְלוּ יְקֹוֹק: (יב) אוֹלַי יִרְאֶה יְקֹוֹק בְּעוֹנֵי בְּעִינָי וְהִשִּׁיב יְקֹוֹק לִי מִזִּכָּה תַּחַת קַלְתָּו הַיּוֹם הַזֶּה:

וכן אמרו חז"ל במסכת דרך ארץ פרק ז הלכה ג כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו, שנאמר מי אל כמוך נשא עון ועבר על פשע, למי נושא עון, למי שעובר על פשע.

מעשה עם הבבא סאלי כיצד ביטל הגזירה:

כמוספר בספר מעשה נסים מעשה שהיה עם קבלן אחד שהיה מאוד קשור לבבא סאלי והיה ממש אהובו ותמיד שהגיע אליו להתברך ולהתייעץ התקבל במאור פנים ובשמחה וכל המשפחה ידעה שהוא מאוד אהוב על הבבא סאלי ושמה תמיד בבואו, ובאמת התברך בהצלחה גדולה וממש העשיר והיה בעל צדקה וחסד גדול, והנה פעם בבואו אל הבבא סאלי היה תור ארוך וכדרכו תמיד בני המשפחה מכניסים אותו מהצד בגלל שהבבא סאלי היה מאוד שמה שבא אליו, אולם באותו פעם שהגיע והנה הוא אך עומד על מפתן דלתו של הבבא סאלי ופתאום הבבא סאלי פתח בצעקות כנגדו שקרן רמאי נוכל ככה אתה מתעה אותי כל הזמן כולם נבהלו מהצעקות מה גילה ומה קרא שכך צועק עליו וסיים הבבא סאלי בדרישה תקיפה שיסתלק מביתו מיד, ואכן הלך בבושת פנים ובשברון לב ולא ידע במה נכשל שכך קרא לו כמובן הדבר גרם לו למשבר עמוק וכמה שעושה חשבון הנפש במה נכשל שכך הצדיק כועס עליו לא הבין כלום ולא יכל גם לגשת יותר אליו, יום אחד מתוך מחשבותיו שהטרידו אותו דברי הבבא סאלי אפילו שכבר הלך מאתר הבניה שהיה בונה במצפה רימון

רעואל ברי"ש במקום דל"ת הלא דבר הוא? אלא ללמדנו שהיות והוא ויתר על המעמד של ראש המחנה ולא התווכח בהיות וארבע בכורות לארבע אמהות וכל בכור קיבל ראש המחנה ורק גד לא קיבל כי קבלו שניים מלאה, ולכן זכה ונקרא רעואל מלשון ריע האל, חבירו של הקב"ה כביכול והפך מדעואל עיי"כ שידע האל נהיה ריע לקב"ה, ואף נקבר משה רבנו בחלקו.

עוד זוכה לדרגה הגבוה בעוה"ב:

עוד כתב המגן אבות לרשב"ץ על מסכת אבות פרק א משנה יז שמעון בנו אומר כל ימי גדלותי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתוקה. וז"ל ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה ואפילו יבזוהו ויהרפוהו, ישתוק. וכו' ואמרו חכמים ז"ל בפרק השולח [גיטין לו ב] ובפרק רבי עקיבא [שבת פח ב] וביומא [כג א] פרק בראשונה, כי השומע הרפתו ואינו משיב, עליו הכתוב אומר 'זאוהביו כצאת השמש בנבורתו' [שופטים ה לא], שמדריגתו יותר גדולה לעולם הבא מהצדיקים, וכו'. וזהו כשיהיה אור השמש שבעתים כאור שבעת הימים [עפ"י ישעיה ל כו] שיגדל אורו שלש מאות וארבעים ושלש פעמים יותר מעכשיו, כמו שתרגם יונתן בן עוזיאל [שם]. וזה המספר יוצא משבעה על שבעה שהם מ"ט ושבעה על מ"ט, ולזה אמר 'כצאת השמש בנבורתו' [שופטים ה לא] עכ"ל. וביאור הדברים היינו הרי מבואר בחז"ל שיש שלושה דרגות והן המשכלים, ומצדיקי הרבים, ואוהביו, ולכל דרגה מבואר לאיזה הארה זוכה כמבואר בפסוק בדניאל פרק יב פסוק ג וְהַמַּשְׁפָּלִים יִזְהְרוּ פְּזָהָר הַרְקִיעַ, וּמַצְדִּיקֵי הַרְבִּים פְּפוֹכְכִים לְעוֹלָם וְעַד: ובשופטים פרק ה (לא) בן יאבדו כל אויביו יקנן, וְאַהֲבָיו בְּצִאת הַשָּׁמֶשׁ בְּנִבְרֹתוֹ, וְתִשְׁקַט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה: ללמדנו שדרגת אוהביו לא נאמר על המשכלים שהן הדיינים אשר דנים דין אמת, ולא מצדיקי הרבים שהן מזכה הרבים, שהן רק מאירים כוזהר הרקיע או ככוכבים, אבל אוהביו מאירים כצאת השמש בגבורתו, וחז"ל למדונו מי הם אוהביו הן רבנן והשומעים הרפתן ואינם משיבין והנעלבים ואינן עולבים, כמו השמש ששמע הרפתו ולא השיב זכה לאותה הארה גדולה, כך כל מי שנוהג כך זוכה לאותה הארה גדולה ונעשה אהוב של הקב"ה.

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

הענוה בתכלית השלמות להיות עלוב ולא יעלוב שומע חרפתו ולא ישיב מיד תשרה עליו השכינה ולא יצטרך ללמוד מבשר ודם, כי רוח אלהים תלמדנו: עוד כתב במקום אחר המחבר האמור, זה עוד לשוננו, מצאנו כתוב בספרי המקובלים אשר זכו אל דרך האמתית, שאחד מהתקונים הגדולים מתקון אשר יש למבקש דעת את ה' הוא שיהיה מן העלובים ואפילו מאשתו ובני ביתו.

כיצד השדי חמד שמע חרפתו ולא השיב זוכה להכמה:

כמסופר על בעל השדי חמד כאשר שאלו לבעל השדי חמד למה ובאיזו זכות הצליח בספריו שזכה משמים לחדש חידושו ולחפיצם בעולם השיב על כך כי בתקופת נעוריו היה גביר אחד שקיבץ אברכים שילמדו וישתלמו בתורה ויראה באמצעות תמיכתו. והשדי חמד היה מן המצויינים ומן המתמידים בלימודיו, עד שאחד מחבריו התקנא בו וחיפש הזדמנות איך להכשילו ולהסיר חנו מעיני האברכים וחוגי הלומדים בעירו, הוא רקם מזימה כאשר שיחד את המשרתת של הגביר וזו הוציאה שם רע על השדי חמד שהוא היה מן הראשונים לבוא בבוקר לבית המדרש. פעם השכם בבוקר היא הרימה צעקה שהוא מתייחס אליה לא בצניעות מפריע את מנוחתה ותובעה לעבירה, כמובן שבעיר קמה מהומה מסביב לו חירפו וגידפו אותו והטיחו בו עלבונות לאין שיעור, הגביר שמע על כך והמעליל עוד בא בפניו להלשין על השדי חמד בכדי שיגרשנו מבית התלמוד, אך הגביר הלך ופיטר את העוזרת, וכשזו ראתה שכלתה אליה הרעה והפסידה את פרנסתה הטובה, התחרטה ובאה בפני השדי חמד להתנצל בפניו ולבקש את סליחתו וביקשה ממנו שיעתיר ויפציר בפני הגביר כי יחזיר אותה למקומה ועל כנה, והיא תספר לו את האמת שגרם לכל זה חבריו המושחת, אך השדי חמד סירב לעשות זאת בטענו כי הדבר יגרום עלבון גדול ונזק רב לחבירו ויביא לידי בזיון וחילול ה'. וסיים השדי חמד כי בשל כל זאת זכה להתגלות החכמה שהאירו לו משמים לחדש חידושים ולהשיג השגות עליונות הכל מטעם העלבון והצער שסבל מעלילה זו ושלא רצה להיפטר מזה תוך כדי גרימת עלבון לחבירו.

חזר שוב יותר מאוחר כדי להפיג קצת את מחשבתו ועדיין היו הפועלים הערבים שעבדו במרץ להראות לבוס שהם עושים הכל כמה שיותר מהר ולבסוף בשעה מאוחרת הציע להם להחזירם למקומם אך כיון שהיית השעה מאוחרת רובן העדיפו להישאר מלבד שניים שנסעו איתו, והנה בנסעם בדרך באחד העיקולים איבד את השליטה על הרכב והדרדר לתהום כמובן הרכב התרסק לחלוטין שני הפועלים נהרגו במקום אולם הוא נותר חי בריא ושלם זחל בקושי רב להוציא את עצמו ועל את התהום לכביש הצליח לעצור נהג וסיפר לו וביקשו שיקח אות למשטרה לדווח ואכן כך היה. לאחר הנם הגדול שאף אחד לא הבין איך הוא ניצל החליט שהוא חייב ללכת לבבא סאלי למרות שהוא ציפה שיצעק עליו ויגרש אותו ינסה את מזלו, והלך לבבא סאלי וכאשר הגיע אך למפתן דלתו של הבבא סאלי קם בפניו ואמר לו בא ברוך השם שאני מחכה לבואך וקיבלו במאור פנים ובאהבה כבתחילה, כמובן לא הבין מה קרא אך ידע שכנראה הצדיק יודע מה קורא איתו לכן ביקש מהבבא סאלי שיאמר לו מדוע זכה לנס שבטח ידוע כבר לצדיק, השיבו הבבא סאלי ואמר לו דע לך שמעשה הצדקות והחסד שאתה עושה הגינו עליך לבטל מעליך גזירה קשה שהיית אמורה להיות עליך, אולם לאחרונה התגנב בליבך קצת גאווה על מעשה הצדקה והחסד שאתה עושה והדבר פגם במצוה ולכן היית במצב של סכנה גדולה, ולא היית לי ברירה אלא להשפיל אותך מאוד ועיי"ז תזכה להינצל, למרות שהמלבין פני חברו ברבים מאבד את עולמו החלטתי לבייש אותך בכדי להציל אותך. וההסבר בזה לעני"ד כנ"ל כיון שכל השומע חרפתו ואינו משיב נהפך לאהובו של הקב"ה וממילא כל הגזרות מתבטלות.

עוד זוכה להכמה דבריו העצומים של הראשית חכמה:

כמו כן הנוהג במידה זוכה להכמה כמו שכתב בספר ראשית חכמה בשער הענוה פ"ג וז"ל וכתב הרב יצחק דמן עכו ע"ה, ששמע מפי רבי מאיר תלמידו של הרב יוסף גיקיטי"לייא ע"ה שאמר לו רבו הרב יוסף גיקיטי"לייא ע"ה, כי האיש אשר ידבנו לבו לתקן מדותיו ולישר דרכיו ומעשיו ולרדוף אחרי

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מעשה שהיה עם אדם שנעשו לו נסים בגלל שהוא מעביר על מידותיו:

לך שני הנסים הללו שאינם להנצם? אמר לו אותו האיש, כל ימי לא שלם לי איש רע בעולם שלא התפייסתי עמו ומחלתי לו. ועוד, אם לא יכלתי להתפייס עמו, לא עליתי על מטתי עד שמחלתי לו ולכל אותם שצערו אותי, ולא חששתי כל היום לאותו הרע ששלם לי, ולא די לי זה, אלא שמאותו היום והלאה השתדלתי לעשות עמכם טוב. בכה רבי אבא ואמר, מעשיו של זה הם יותר מיוסף, שיוסף היה אחיו ודאי, והיה לו לרחם עליהם, אבל מה שזה עשה יותר מיוסף, נאה הוא שתקדוש ברוך הוא ירחיש לו גם על נם.

זאת ועוד זוכה לנסים כמו שכתוב בזוהר פרשת וישב דף רא ע"ב [מתורגם] רבי אבא היה יושב על שער הפניסה של לוד. ראה איש אחד שהיה בא, וישב על בליטה בצד החר, והיה עיף מן הדרך, וישב וישן שם. בינתיים ראה נחש אחד שהיה בא אליו. יצא קוסטפא דגורדנא (מין שרץ) והרג את הנחש. בשהתעורר אותו האיש, ראה את אותו הנחש בנגדו שהיה מת. הודקף אותו האיש, ונפלה אותה הבליטה לעמק שתחתיה ונצול. בא אליו רבי אבא, אמר לו, אמר לי מה מעשיך, שהרי תקדוש ברוך הוא הרחיש

מוסר השכל:

עלה בידנו להשכיל ולהבין עד כמה יפה שיחתן של עבדי אבות יותר מתורתן של בנים כי מתוך השיחה למדנו מעלת השומע הרפתו ואינו משיב שהוא סוד הגדולה וההצלחה והשגת החכמה ואריכות ימים וביטול גזרות והשלום בית הכל תלוי במידת ההתאפקות והמלחנות והויתור שיודע לוותר ולא להשיב על הרפתו וזו הגדולה, והופכת אותו לאהובו של הקב"ה, ואף מסוגלת מידה זו להפוך אפילו ארור לברוך, ומובטח לו גדולה כמו השמש בגבורתו, ולכן כאשר האדם יתבונן שכל פעם שמזדמן לו ויכוח ושומע הרפתו הרי זה כאילו הזדמן לו זכיה במפעל הפים אם ינצל אותו מצב וישתוק כי בזה יהפך לאהובו של הקב"ה ונמחלים לו כל עונותיו וזוכה לחכמה ולשפע רוחני וגשמי, וכאשר יפנים הדבר בליבו בזה יתחזק ויתגבר על עצמו לכבוש את יצרו, והוא יסוד גדול לשמירת השלום בית כאשר בני הזוג יפנימו את היסוד הזה ויקבלו על עצמם שכל אחד יעביר על מידותיו וידע גם כאשר יש לפעמים מעידה בדיבורו של אחד כלפי הבן זוג לא להיגרר לויכוח אלא להתעלם ולהגיב בנועם לדוגמה כתב המאירי **במסכת בבא קמא דף צב ע"א** דרך צחות אמרו חברך קרייך חמרא אוכפא מוש לגביך: כוונתו בזה לזרום עם הפוגע ולעשות מדבריו צחוק ולא לרדת לרמה של ויכוח ומחלוקת ובוזה תושג המטרה בכפלי כפליים, ולנצל אותו רגע לשאת תפילה לבורא עולם ולבקש כל בקשה שרוצה ומובטח לו שיענה, וכל הנוהג כך הרי תמיד ישרור השלום בביתו עם אשתו וכן בחברתו כי יהיה אהוב למעלה ונחמד למטה, יעזור השם שנזכה לכבוש את יצרנו ונעשה נחת רוח ליוצרנו ונרבה אהבה ואחות שלום ורעות אמן.

**החותם בברכת שבת שלום ומבורך אמן.
הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד**

